

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Regulæ aliquot Christi Domini pro his quos ad prædicandum mittebat.
Cap. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

exempla; quam verba plusque nos posse proficere virtutum splendore quam sono verborum . D. Franciscus sine dubio plures animas Deo lucratus est bonâ ædificatione suâ humilitatis, ac sanctitatis, quam Concionatores multi doctâ, exultaque facundia; quia Homines, vt ait, Seneca magis oculis, quam

Seneca. Ep.

6.

auribus credunt; Nam virtutem in abstracto constitutam quis videat quis imitetur? At virtute præditum quempiam: homines videndo & audiendo imitari conabuntur. Secundum quod velim ex dictis colligi, & penitus in animû infigi, summa vigilantia curandum, vt ne in minimis quidem proximi nostra conuersatione offendantur. Vix dici potest quantum homines scandalum patiantur leuibus quibusdam culpis Concinatorum, siue ij religiosi sint, siue non, qui præcipua quadam professione diuino cultui inâcipantur. Quorû vel ineptiæ, nugæ, morositas, & alia id genus, profectui populi impedimentum ingens opponunt. Quin adeo non a leuibus modo peccatis, sed etiam sepe abstinendum est a rebus, quas sine vlla vel leui culpa fieri liceat.

1. Cor. 8.

cap. 9.

Cap. 6. &

10.

Audi Paulum, Si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnes in æternum; &, Omnia sustinemus, ne quod offendiculum demus Euangelio Christi; &, Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt: Omnia mihi licent, sed non omnia ædificant. Nemo quod suum est querat, sed quod alterius. Post omnes has a nobis enumeratas Christiani Oratoris virtutes, agendum adhuc esset de eius, qua maximè pollere debet, Prudentia, in plerisque sui muneris functionibus omnino necessaria. Sed quoniam hæc late patet, & copiosam habet in qua se exercere segetem, Tertiam ei nostræ institutionis partem assignauimus: quare hoc loco nihil erit dicendum.

*De prudentia
in tertia parte
agitur.*

*Regula, Christi Domini his quos ad prædicandum
mittebat. Cap. XVIII.*

Hactenus ergo de virtutibus Oratoris nostri sit dictum, quæ eo tendunt, vt ad Deum & ad homines optime instrumentum accomodent. Erit fortasse, cui frustra in his tantum operæ insumptum videatur, cum haberemus ad manum germanam euangelizantium formam, quam iam olim Dominus noster, id est sapientia ipsa, ipseque Euangelij author coloribus suis expressit, quæ satis esse poterat si sola proponeretur. Verum nostram sedulitatē excusabit cum grauitas operis, tum iuuandi voluntas, non tam vt ex me audirent Concionatores:

tores; quod ipsis oneris incumberet, quam ex sanctis Patribus acciperent; hoc enim curauimus. Nunc antequam ad ea progrediamur, quæ ad sapientiam euangelici Oratoris spectant; proferamus etiam, & quasi sub aspectum ponamus illud ipsum exemplum, quod cœlestis magister descripsit.

Conuocauit Christus dominus duodecim Apostolos, quos ad prædicandum regnum Dei mittebat; ac primum loca certa in prima illa legatione, quæ adirent, ijs attribuit, nempe Iudææ Ciuitates & oppida, vetuitque in viam gentium abire, & in Ciuitates Samaritanorum intrare, ob causas quas ipse iustissimas iudicauit. Hoc autem Concionatores admonet, ne ipsi sibi ad concionandum pulpita, & Ciuitates eligant: sed intelligant multo esse huic Apostolico numeri congruentius, vt hoc superiorum iudicio relinquunt, & multo libentius suos labores ponant in locis ad quæ mittuntur, quam ad quæ ipsi suo proptere nutu propendunt: hoc est enim esse Apostolum, id est missum; vt profectio videatur Apostolici muneris etiam nomen amittere, qui nutum eius, à quo mitti debuit, aliquo modo præit. Neque Apostoli cum in varias orbis terræ partes ad prædicandum discessere, ipsi sibi regiones delegerunt, sed delectum illum vel in commune consilium retulerunt, vel diuinæ reuelationi, ac prouidentix per sortitionem ac orationes per-

Matt. 10.
Concionatores debet mitti ab alijs.

Act. 1.

Secundo, binos eos mittit ob fraternam charitatem, & consolationem, ait Euth. vt se mutuo in laboribus ac ærumnis iuuarent, vt in rebus agendis & consilio & opera sibi inuicem opem ferrent, Vt soli, ait sapiens, quia cum ceciderit, non habet subleuantem se. Ob id maxime curandum Euangelizantibus, vt consensionem inter se animorum conseruent, & alter alterius onera ferant. Adde quod id etiam ad nostræ & virtutis & famæ munimentum pertinet, vt habeamus semper aliquem nostrarum actionum testem, & fidelem custodem. Quæ quidem res vt summi momenti, & exoptanda, & curanda est maxime: Præclarum in ea (vt accepimus) B. Carolus Borromeus, sicut in omnibus alijs suæ virtutis exemplum nobis reliquit. Nunquam enim Sanctissimus Præsul, & nusquam solus volebat esse: sed assidue etiam noctu aliquos habebat inculpatæ virtutis, ac bonæ famæ Clericos, qui ante sui cubiculi fores cubarent.

Luc. 10.
Mar. 6.
Bini mittantur.
Cap. 14. in
6. Marci.
Eccl. 4.

Tertio materiam præscripsit concionum. Prædicate, inquit, dicentes appropinquat regnum Dei. Quibus verbis licet pau-

Tertio materia concionum.

cis,

cis, omnia penè quæ ad materiam prædicandi pertinent con-
 cludit: nam si prædicandum est Regnum Cælorum, profecto ad
 contemptum rerum terrenarum, ac mundi, sunt homines indu-
 cendi; quomodo enim ad futura Regni cælestis bona poterit
 quis aspirare præsentibus & caducis opibus, ac voluptatibus
 inhians? Deinde si finis annunciatur, & æterna felicitas, etiam
 via debet prædicari: hæc autem est penitentia peccatorum,
 his qui à Deo alienati sunt. Quare & Apostoli probe id intel-
 ligentes, cum à Christo mandatum acceperint prædicandi Re-
 gnum Dei, exeuntes ait Marcus prædicabant, ut penitentiam
 agerent, optimè aduertentes, id ipsum esse prædicare Regnum
 Dei, quod Christi exemplo didicerant, qui hinc orsus est præ-
 dicationem, ut diceret penitentiam agite, & appropinquabit
 regnum cælorum. Ergo omnium vitiorum odium, ac detesta-
 tio est maxima Christiani Oratoris materia, & cum his etiam
 virtutes, quæ sunt ad cælum via necessaria. Quod autem Chri-
 stus præcepit, ut prædicarent appropinquare regnum cælorum,
 ad suum aduentum, & incarnati verbi encomium spectat, qui-
 pè per Christi legem & gratiam cepit vita quædam cælestis
 in terris, per quæ eiusdem passionem cælum, iamdiu peccato
 clausum, patefactum est, ut ingressuris nullum esset impe-
 tum. Ergo Christum prædicaturi mittuntur Apostoli, ut eius
 posterius ad idem munus destinati, & eius mysteria mundo aper-
 riant, & gratiam Redemptoris commendent.

Quarto .
 Paupertas
 Apostolice .

Quarto post assignatum Prædicatoribus locum, socium, &
 materiam concionum, edocet eos de viatico, quod solent, qui
 ad iter se accingunt ad vitæ necessaria comparare. Nihil, (ait)
 tuleritis in via; Nolite possidere aurum, neque argentum, ne-
 que pecuniam, neque peram, neque panem, neque duas tuni-
 cas habeatis. Non est huius instituti Euangelicæ explicare
 quæstiones, Verum certum sit hoc præceptum fuisse tempore
 rarum, datum in eam legationem, qua in Iudæa eo tempore
 fungebantur: & nulli dubium sit, Apostolos aliquid tulisse ve-
 rum necessariorum in via, quando inter gentes Euangelium
 prædicabant: tamen certissimum est Christum his verbis, vo-
 luisse omnibus Divini Verbi Prædicatoribus inculcare, quam
 omnino deceat Virum Apostolicum vacuum esse omni sollici-
 tudine rerum temporalium, etiam earum, quæ vitæ necessariæ
 sunt, & in Deum fiduciam collocare eiusque prudentiæ se com-
 mittere, ut credat nihil defuturum necessitatibus corporis, si
 suo bene fungatur officio: quod & alibi Christus significavit,
 cum

Luc. 11.

cum interrogaret Apostolos: Quando misit vos sine sacco, & pera, nunquid defuit vobis? Et in hoc eodem loco suam promittit operam subiiciens. Dignus est enim operarius cibo suo; quasi dicat, non deerit laboranti suis cibis; si tamen suo cibo sit contentus, id est necessario ad vite sustentationem, ac status sui conditionem, qui paupertatem profitetur Evangelicam non ad luxum, aut magnificentiam, more eorum, qui in domibus regunt sunt, & mollibus vestiuntur, aut lautius epulantur. Recte hoc loco Euth. Nihil adeo admirandos reddet Prædicatores, ut vita frugalis, & rebus contenta communiibus.] Paulus ait, habentes victum, & quibusuis tegamur, his contenti sumus. Quid indignius quam sacri hominem Evangelij præconem coram secularibus videre in mensa splendide epulantem?

Matth. 10.

Cap. 19.

1. Tim. 6.

Quinto, instruit Christus Apostolos de hospicio apud quos, & quemadmodum diuersari eos velit. In Quamcunque Civitatem, aut Castellum intraveritis, interrogate quis in ea dignus sit, & ibi manete donec exeatis. Duo præcipit: Primum ut non sine delectu in cuiusvis domum diuertant, sed prius inquirent hominem dignum, non qui sit dives, non qui habeat nobile hospitiū, sed qui sit Dei cultor solitus peregrinos suscipere, vir bonæ famæ apud suos ne si contingat adire domum alienius, qui male audit in ea Civitate, vel populus offendatur, vel aliquid ipsorum mores periculum subeant, vel denique necesse sit mutare hospitium, quod prohibet. Secundum enim præceptum hoc est, ut eadem in domo permaneant, neque vagentur de domo in domum, quod posset præbere suspicionem, ait Euth. gastrimargia, quasi delicatiora quererent, & iniuriam facere viderentur priori hospiti. Sexto qualis eorum conversatio esse deberet apud populos, apud quos agunt, sapientissime monet, & quibus virtutibus fulgere par sit. Prima virtutum est paupertatis amor, contra omnem cupiditatem. Gratis (inquit) accepistis, gratis date, ne scilicet propter mercedem spiritualia impertiant, sed gratis omnino, eo præcipi, quod gratis a Deo & ipsi acceperint, que gratis dare debent, ne questum faciant gratiam prædicationis, & videantur cupiditate magis rerum secularium, quam zelo gloriæ Dei, ac salutis animarum ad prædicandum accessisse. Secunda mansuetudo ac benignitas. Ecce inquit, ego mitto

Quinto. Hospitium quod eligendum.

Appt. e. Hospitium quod eligendum.

Sexto. Consuetudo qualis. Gratis dandum.

Mansuetudo.

VOS